

การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่

THE DEVELOPMENT OF ENGLISH LISTENING SKILLS THROUGH ACTIVITY-BASED LEARNING FOR GRADE 10 STUDENTS AT DEBSIRIN CHIANG MAI SCHOOL

เนตรนภา รักไพรขันธ์, สงัด เขียนจันทิก, พิทักษ์ แผงโกฏี, แพร้ววา เนติบัณฑิตไพร, อารีนุช กิ่งแก้วเพชร
Netnapa Rakprakhun, Sangad Chienjuntuk, Phithak Faengkot, Praewwa Netibanditphai, Arreenut Kingkaewphet

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

Corresponding Author E-mail: napaaa5456@gmail.com

Received July 29, 2025

Revised September 4, 2025

Accepted December 27, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ก่อนและหลังเรียนผ่านการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน คัดเลือกโรงเรียนแบบเจาะจงและสุ่มอย่างง่ายภายในชั้นเรียน แบบแผนวิจัยกึ่งทดลอง ชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง เครื่องมือประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อน-หลัง และแบบสอบถามความคิดเห็น การวิเคราะห์ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ dependent-samples t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนผ่านการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ คะแนนผลทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (dependent-samples t-test) และ 2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.88, สเกล 5 ระดับ)

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะ, การฟังภาษาอังกฤษ, การจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

Abstract

This research article was conducted with two main objectives. 1) to compare the English listening achievement of Grade 10 students at Debsirin School, Chiang Mai, before and after learning through activity-based learning, and 2) to examine the opinions of Grade 10 students at Debsirin School, Chiang Mai, toward activity-based learning. The sample consisted of 20 Grade 10 students, with the school selected through purposive sampling and students selected through simple random sampling within the class. The study employed a quasi-experimental research design using a one-group pretest-posttest design. The research instruments included lesson plans, pre-test and post-test assessments, and a student opinion

questionnaire. Data were analyzed using the mean, standard deviation, and a dependent-samples t-test.

The results indicated that (1) the students' English listening achievement after learning through activity-based learning was significantly higher than before learning at the 0.05 level of statistical significance, as determined by the dependent-samples t-test, and (2) students' opinions toward activity-based learning were at the highest level, with a mean score of $\bar{X} = 4.65$ and a standard deviation of 0.88 on a five-point Likert scale.

Keywords: Skill Development, English Listening, Activity-Based Learning

บทนำ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้ใช้ความรู้และทักษะเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ทักษะการฟัง ซึ่งเป็นฐานสำคัญของการทำความเข้าใจสาร สนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และต่อยอดสู่การอ่าน การเขียน การพูดอย่างมีคุณภาพ การฟังที่ดีช่วยให้ผู้เรียนประมวลความหมาย จับใจความสำคัญ อนุมานข้อมูลแฝง และนำไปใช้ได้ตรงวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ในงานวิจัยนี้ “การพูด” จึงกล่าวถึงในฐานะทักษะสนับสนุน (supporting skill) เพื่อทำให้การสื่อสารสมบูรณ์เท่านั้น แนวทางนี้ยังสอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศให้ผู้เรียนเมื่อจบช่วงชั้นมีความสามารถด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ครอบคลุมหัวข้อเนื้อหาหลักภายในคลัง คำศัพท์ที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ขณะเดียวกัน แม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะประกาศใช้ก่อนกรอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แต่ได้วาง “หลักยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ” ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญที่เกื้อหนุนการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะในยุคปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) อย่างไรก็ตาม ภาพสะท้อนจากชั้นเรียนภาษาอังกฤษหลายบริบทชี้ว่าผู้เรียนจำนวนมากยังประสบปัญหาการฟังเพื่อทำความเข้าใจจากปัจจัยเชิงระบบและการจัดการเรียนรู้ เช่น การเน้นไวยากรณ์หรือท่องจำ มากกว่าการฝึกฟังเชิงปฏิบัติจริง การขาดสภาพแวดล้อมภาษา และข้อจำกัดทักษะการสอนเฉพาะด้านของครู โดยผล O-NET ม.6 ของโรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2566 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 22.58 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศร้อยละ 33.09 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) ข้อมูลนี้บ่งชี้ “ช่องว่าง” ที่ควรได้รับการพัฒนาด้วยแนวทางการสอนที่เพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของการรับสารภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ

ในเชิงทฤษฎี การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษควรตั้งอยู่บนหลักการที่ทำให้ผู้เรียนได้รับ comprehensible input อย่างต่อเนื่อง ร่วมกับปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษาในภารกิจที่มีความหมาย (meaningful tasks) แนวทาง การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning: ABL) จึงสอดคล้องอย่างยิ่งกับเป้าหมายดังกล่าว เพราะเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย อาทิ เกมภาษา การรับ-วิเคราะห์ห้วงทัศน์ การจำลองสถานการณ์ (simulation) การแสดงบทบาทสมมติ (role-play) การสำรวจ/สืบค้น และการเขียนสะท้อนคิดแบบข้อความสั้น (one-minute paper) กิจกรรมเหล่านี้ช่วยเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของ input–interaction–output และเอื้อต่อการฝึกกลยุทธ์การฟัง (listening strategies) เช่น การคาดเดาจากบริบท การจดจำหลักการตรวจสอบความเข้าใจ ซึ่งมีผลต่อการยกระดับความเข้าใจความหมายและการจดจำสารที่ได้ฟัง หลักฐานเชิงประจักษ์ในประเทศชี้ว่า แนวทางการสอนที่เน้นกิจกรรมส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาทักษะภาษาและทัศนคติการเรียนรู้ในหลายช่วงชั้น เช่น งานของจิรวดี นาคนคร (2566) และพัชรินทร์ จันท์ (2565) รายงานการเพิ่มขึ้นของความสามารถด้านการฟังและความเข้าใจหลังการทดลอง ขณะที่การศึกษาของวิชชุดา ขำประถม.

(2564), นริศรา ศิริวงศ์ (2566), ชนาธิป บุษปามาต, อุบลวรรณ ส่งเสริม (2566) และศรีสุภา วรคามิน (2565) พบการยกระดับผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจในรายวิชา สมรรถนะอื่น แม้จะไม่ได้มุ่งที่ “การฟัง” โดยตรง งานเหล่านี้มี กลไกร่วม คือการมีส่วนร่วมอย่างมีโครงสร้าง การสร้างสภาพแวดล้อมภาษา การสะท้อนคิด และการฝึกที่มีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (ABL) และย่อมเกื้อหนุนการพัฒนาทักษะการฟังได้ตามสมมติฐานของการวิจัยนี้

ในบริบทของโรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ผลการทดสอบระดับชาติประกอบกับข้อจำกัดเชิงบริบท เช่น โอกาสปะทะสื่อภาษาอังกฤษจริง การเข้าถึงสื่อเสียงหลากหลายสำเนียง เวลาเรียนจำกัด ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการทดลองใช้ “รูปแบบการสอนที่เพิ่มการรับ ใช้ สะท้อน” ของภาษาในคาบเรียนอย่างมีระบบ แนวทางการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มีจุดเด่นที่ โครงสร้างกิจกรรม 5 ขั้น ได้แก่ การนำเข้าสู่บทเรียน (ชี้แจงเป้าหมาย/เกณฑ์) ต่อการรับและประมวลสาร (ฟังจากสื่อเสียง/วิดีโอพร้อมกิจกรรมก่อน ระหว่างหลังฟัง) การทำกิจกรรมประยุกต์ (เกม/กลุ่ม/role-play/งานภารกิจ) การสะท้อนผล (อธิบายกลวิธีที่ใช้ ตรวจสอบความเข้าใจ) การประเมินและต่อยอด (แบบฝึก/ภารกิจสั้นพร้อมข้อเสนอแนะ) โครงสร้างนี้ทำให้ผู้เรียนได้รับ “input ที่เข้าใจได้” อย่างมีจังหวะ สร้าง “interaction” ผ่านงานกลุ่ม และเกิด “output” ที่สอดคล้องเป้าหมายการฟังในแต่ละคาบ

การประยุกต์การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน ยังสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ที่เน้นการสร้างความรู้จากประสบการณ์จริงของผู้เรียน (Bruner, 1990) และสอดคล้องกับ Communicative Language Teaching (CLT) ที่ย้ำการใช้ภาษาในการสื่อสารความหมาย (Canale & Swain, 1980) การออกแบบกิจกรรมให้หลากหลายและเชื่อมโยงบริบทชีวิตประจำวัน เช่น การศึกษาต่อ อาชีพ เวลาว่าง สุขภาพและสวัสดิการ การเดินทาง เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการฟังในสถานการณ์จริง ส่งผลต่อแรงจูงใจและความเพียรพยายามแม้จะมีหลักฐานสนับสนุนแนวทางกิจกรรมในภาพรวม ยังมี “ช่องว่างเฉพาะ” ในการรายงานผลลัพธ์เชิงปริมาณด้าน การฟัง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายใต้การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน ในบริบทโรงเรียนไทยทั่วไป งานวิจัยนี้จึงออกแบบเพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังก่อนและหลังเรียนด้วย แบบกิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนดังกล่าว และ (2) ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้แบบแผนกึ่งทดลองชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง พร้อมรายงานสถิติอย่างเป็นมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ dependent-samples t-test) เพื่อตอบโจทย์เชิงหลักฐาน โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาไม่เพียงสะท้อนประสิทธิผลของการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน ต่อการฟังในทางปฏิบัติ แต่ยังเสนอ ตัวแบบการจัดกิจกรรมรายคาบ ที่ผู้สอนภาษาอังกฤษสามารถนำไปใช้ได้จริงในชั้นเรียนมัธยมศึกษา อีกทั้งเป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย หรือการพัฒนาวิชาชีพครูด้านการสอนทักษะการฟังต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ก่อนและหลังเรียนผ่านการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest -Posttest Design)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้น ม.4-ม.6 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2/2567 จำนวนประมาณ 200 คน

1) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน ม.4 จำนวน 20 คน โดย คัดเลือกโรงเรียน/ชั้นเรียนแบบเจาะจง (purposive) และ สุ่มอย่างง่ายภายในชั้น เพื่อได้กลุ่มตัวอย่าง (ชาย 8 หญิง 12) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นโรงเรียนเครือข่ายและเป็นชั้นเรียนที่ได้รับอนุญาตให้วิจัยได้

2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือ 3 ชุด ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ ABL (2) แบบทดสอบฟังก่อนและหลัง (3) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนเรียนรู้ โดยมีการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1) ความตรงเชิงเนื้อหา (Item-Objective Congruence) ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ด้านหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ/การวัดผลและวิจัยการศึกษา) ใช้วิธีให้คะแนนความสอดคล้องของแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (ค่า -1, 0, +1) แล้วคำนวณค่า IOC ของแต่ละข้อ กำหนดเกณฑ์ $IOC \geq .50$ จึงถือว่าผ่านเกณฑ์

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ ABL ค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.00 (ค่าเฉลี่ยรวม .93)

(2) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียน ค่า IOC อยู่ระหว่าง .67-1.00 (ค่าเฉลี่ยรวม .89)

ข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง .50-.66 จำนวน 2 ข้อ ได้ปรับถ้อยคำให้ชัดเจนขึ้น และเมื่อตรวจซ้ำ ค่า IOC เพิ่มขึ้น $\geq .80$ ทุกข้อ

2) ความเชื่อมั่น (Reliability) ทดสอบกับกลุ่มนักเรียนระดับชั้นใกล้เคียงแต่ ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน (ห้อง/โรงเรียนเครือข่าย) แล้วคำนวณ Cronbach's alpha

(1) แบบทดสอบทักษะการฟัง (ก่อน-หลัง): $\alpha = .73$ (อยู่ในระดับยอมรับได้)

(2) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียน: $\alpha = .91$ (อยู่ในระดับดีมาก)

การคำนวณ IOC อ้างอิงแนวทาง Rovinelli & Hambleton (Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K., 1976) ค่าความเชื่อมั่นใช้สูตร Cronbach's alpha (Cronbach, L. J., 1951). สำหรับมาตราประมาณค่าแบบมาตราระดับประมาณค่า (Likert scale)

ตารางที่ 1 สรุปคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือ	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)	ช่วงค่า IOC (ค่าเฉลี่ย)	Cronbach's α
แผนการจัดการเรียนรู้ ABL	5	.80-1.00 (.93)	–
แบบทดสอบฟังก่อน-หลัง	–	–	.73
แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียน	5	.67-1.00 (.89)	.91

3. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1) ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ การเตรียมตัว และการเข้าร่วมกิจกรรมตามขั้นตอนอย่างถูกต้องเหมาะสม

2) ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน โดยมีทั้งหมด 5 ขั้นตอนพร้อมทำแบบฝึกทักษะท้ายคาบ จำนวน 6 คาบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และสรุปกิจกรรมสำคัญของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลำดับ ดังนี้

- (1) นำเข้าสู่บทเรียน ชี้แจงจุดมุ่งหมาย/เกณฑ์
- (2) รับ-ประมวลสาร ฟังด้วยสื่อเสียง/วิดีโอ และอภิปรายสั้น
- (3) ทำกิจกรรม เกม/กลุ่ม/role-play/one-minute paper เพื่อประยุกต์ใช้
- (4) สะท้อนผล แลกเปลี่ยนวิธีคิด/กลวิธีการฟัง
- (5) ประเมิน-ต่อยอด ทำแบบฝึก/ภารกิจ และมอบหมายฝึกฝนเพิ่มเติม

3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากคะแนนใบงาน คือ การฟังคำศัพท์เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) เก็บคะแนนแบบทดสอบฟังก่อน-หลังของผู้เรียนทุกคน วิเคราะห์ด้วย dependent-samples t-test ($\alpha = .05$) และรายงาน M, SD, t(df), p (และ Cohen's d หากคำนวณ)

2) เก็บคะแนนแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ด้วย M, SD รายงานและรวม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ทดสอบค่า t-test ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ส่งผลให้ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ทดสอบด้วย dependent-samples t-test)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังภาษาอังกฤษก่อน-หลังเรียน (N = 20, คะแนนเต็ม = 30)

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน $\bar{X}$	ก่อนเรียน SD	หลังเรียน $\bar{X}$	หลังเรียน SD	p-value
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	20	30	9.35	3.95	12.05	4.57	< .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ย เพิ่มขึ้น 2.70 คะแนน (จาก 9.35 เป็น 12.05) คิดเป็น 9.00% ของคะแนนเต็ม และ เพิ่มขึ้น 28.88% เทียบฐานก่อนเรียน ผลการทดสอบแบบคู่ (dependent-samples t-test) ระบุว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สะท้อนว่า การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (ABL) ช่วยยกระดับทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยรวม พบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.88)

ตารางที่ 3 ผลความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (ABL) (N = 20, สเกล 5 ระดับ)

ตัวแปร/ด้าน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับการแปลผล
ภาพรวมความคิดเห็นต่อ ABL	4.65	0.88	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (ABL) ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, SD = 0.88) สะท้อนทัศนคติ/ความพึงพอใจเชิงบวกต่อรูปแบบการสอนดังกล่าวอย่างชัดเจน ขณะเดียวกันค่า SD = 0.88 บ่งชี้ว่าความคิดเห็นมีความแปรปรวนในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นด้วยในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาเชิงลึก แนะนำให้รายงานผลเป็นรายมิติ เช่น ด้านกิจกรรม ด้านสื่อ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อระบุจุดแข็งและประเด็นที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติม

อภิปรายผล

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ก่อนเรียน $\bar{X}$ = 9.35, SD = 3.95; หลังเรียน $\bar{X}$ = 12.05, SD = 4.57; N = 20) แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานมีส่วนช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างชัดเจน สาเหตุสำคัญน่าจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ได้ชี้แจงเป้าหมายและแนวทางการเรียนรู้อย่างชัดเจน ใ้ไข้ไข้ความรู้และแบบฝึกหัดระหว่างเรียนที่เหมาะสม เรียงลำดับเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ถ่ายทอดเป็นขั้นตอน มีการลงมือปฏิบัติจริง และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สืบเนื่องจากลักษณะดังกล่าว ผู้เรียนจึงได้รับโอกาสฝึกฟังในบริบทที่มีความหมาย ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง และสะท้อนวิธีคิดเกี่ยวกับการฟังได้เป็นระบบ

ผลนี้สอดคล้องกับ หนึ่งฤทัย พากิตี (2564) ที่รายงานว่าผู้เรียนมีความสามารถในการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญในบริบทการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการเล่าเรื่อง สอดคล้องกับ วิชชุดา ขำประถม (2564) ที่พบว่าความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับพัชรินทร์ จันท์ (2565) ที่ยืนยันว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้นหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อและกิจกรรมที่เอื้อต่อการฝึกฟังอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งนี้ ผลที่สอดคล้องกันดังกล่าวชี้ว่า จุดแข็งของแนวทางที่เน้นกิจกรรมอยู่ที่การเพิ่มโอกาสรับสาร การมีปฏิสัมพันธ์ และการประยุกต์ใช้ทักษะการฟังในสถานการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65, SD = 0.88; สเกล 5 ระดับ) สะท้อนว่าผู้เรียนยอมรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานในทางบวก เพราะว่าผู้เรี้นรู้สึกว่แนวทางดังกล่าวมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม และเชื่อมโยงกับประสบการณ์ตรง ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจและความร่วมมือในการเรียนรู้ สืบเนื่องจากบรรยากาศชั้นเรียนที่เอื้อต่อการลงมือปฏิบัติและการสื่อสาร ผลที่ได้จึงสะท้อนความพึงพอใจในระดับสูง

ผลนี้สอดคล้องกับนริศรา ศิริวงศ์ (2566) ที่รายงานว่าความพึงพอใจของผู้เรียนต่อกิจกรรมภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับชนาธิป บุบผามาต และ อุบลวรรณ ส่งเสริม (2566) ที่พบว่าความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน และสอดคล้องกับศรีสุภา วรคามิน (2565) ที่ระบุว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก ผลดังกล่าวยืนยันว่า การ

ออกแบบชั้นเรียนให้เน้นกิจกรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และจัดลำดับภารกิจอย่างเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและพร้อมพัฒนาทักษะต่อเนื่อง

ผลการวิจัยทั้งสองประเด็น “สอดคล้อง” กับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์และด้านทัศนคติ “เพราะว่า” รูปแบบการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในภารกิจที่มีความหมาย และได้รับการชี้แนะเป็นขั้นตอน “สืบเนื่องจาก” โครงสร้างกิจกรรมที่ชัดเจนและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม ผู้เรียนจึงสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างมีนัยสำคัญ พร้อมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในภาพรวม ทั้งนี้ ตัวเลขสถิติที่ใช้ในการอภิปรายผลข้างต้นอยู่ในแนวเดียวกันกับบทคัดย่อและผลการวิจัยที่รายงานไว้แล้วทุกประการ

องค์ความรู้ใหม่

ในการศึกษานี้ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามโมเดลกระบวนการจัดการเรียนรู้ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนา ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ เชียงใหม่ ผ่าน การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning: ABL) และสำรวจ ความคิดเห็นของผู้เรียน ต่อรูปแบบดังกล่าว โดยใช้แบบแผนกึ่งทดลอง กลุ่มเดียววัดก่อน-หลัง กับกลุ่มตัวอย่าง 20 คน เครื่องมือประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน แบบทดสอบก่อน-หลัง และแบบสอบถามความคิดเห็น โดยผลการวิจัยชี้ว่า แบบกิจกรรมเป็นฐาน ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การฟังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ทดสอบด้วย dependent-samples t-test) โดย คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ ก่อนเรียน = 9.35, SD = 3.95; $\bar{X}$ หลังเรียน = 12.05, SD = 4.57) สะท้อนว่าแนวทางที่เน้นผู้เรียน

ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ช่วยเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของ input–interaction–output ทางภาษาในชั้นเรียน จนนำไปสู่การยกระดับทักษะการฟังอย่างเป็นรูปธรรม

ในด้านทัศนคติ ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.88$, สเกล 5 ระดับ) สืบให้เห็นว่า แบบกิจกรรมเป็นฐานเป็นรูปแบบการสอนที่ได้รับการยอมรับ สามารถสร้างแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม และบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะฟังสำหรับผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวได้ว่า แบบกิจกรรมเป็นฐาน เป็นแนวทางที่มีประสิทธิผลทั้งเชิงผลสัมฤทธิ์ และเชิงทัศนคติของผู้เรียน จึงมีศักยภาพสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลในรายวิชาภาษาอังกฤษที่มุ่ง พัฒนาทักษะการฟังในบริบทโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างเหมาะสม

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติและเชิงนโยบายในส่วนถัดไป

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ครูสามารถนำนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพได้อย่างเหมาะสม

2) สถานศึกษาสามารถนำนวัตกรรมและกระบวนการจัดการเรียนรู้ต้นแบบไปพัฒนาและขยายผลต่อในบริบทของตนเองได้นักเรียนมีความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นจากการจัดการเรียน การสอนที่ใช้รูปแบบนวัตกรรมจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1) นักศึกษาครูสามารถนำนวัตกรรมหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะด้าน การฟังและการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) โรงเรียนและครูสามารถนำนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของ นักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง

3) ครูสามารถนำรูปแบบการวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานวิจัยครั้งต่อไปได้ อย่างเหมาะสม

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบระหว่างการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (ABL) กับวิธีการ สอนอื่น ๆ เพื่อยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบการสอน

2) ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขึ้น ทั้งในระดับชั้นและโรงเรียนที่ต่างกัน เพื่อเพิ่มความ น่าเชื่อถือและการอ้างอิงทั่วไปของผลการวิจัย

3) ควรศึกษาเรื่องการติดตามผลในระยะยาว เพื่อดูว่าทักษะการฟังที่ได้รับการพัฒนายังคงอยู่ และนำไปใช้ได้จริงหลังสิ้นสุดการทดลอง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/3sE5P>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2568, จาก <http://academic.obec.go.th>

จิรวดี นาคนคร. (2566). ผลการใช้พอดแคสต์เพื่อส่งเสริมทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- จุฑามณี อินทร์อุทิศ. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนาธิป บุบผามาศ และอุบลวรรณ ส่งเสริม. (2566). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาครูปฐมวัย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(1), 125–135.
- นริศรา ศิริวงศ์. (2566). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง English for Daily Life ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน). สกสกร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกสกร.
- พงษ์ไพบูลย์ อยู่อาจินต์. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมที่มีต่อความรู้เชิงปริภูมิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ จันที. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้ผ่านพอดคาสต์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชชุดา ขำประถม. (2564). การพัฒนาความสามารถในการฟังและการอ่านภาษาอังกฤษรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับการทดสอบการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติโดยใช้รูปแบบการสอน PEA Model สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 11(3), 106–112.
- ศรีสุภา วรคามิน. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีมด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). ข้อสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2568, จาก <http://www.niets.or.th/>
- อรณิชา พานทอง. (2567). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับเทคนิค Math Talk Moves ที่มีต่อทักษะการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). On the use of content specialists in the assessment of content validity for criterion-referenced tests (Working paper). Amherst, MA: University of Massachusetts.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. Psychometrika, 16(3), 297–334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Bruner, J. (1990). Acts of meaning. Cambridge, Mass: Harvard University Press.
- Canale, M., & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. Applied Linguistics, 1(1), 1–47.